

Verdergaande harmonisatie in het catalogiseren wereldwijd

Bij het beheer van de contentstandaard RDA (Resource Description and Access) is voorzien in maandelijkse wijzigingen met een lage impact (schrijffouten, voorbeelden om een instructie beter te illustreren) en een jaarlijkse aanpassing op basis van internationale consensus. De Fobidcommissie voor RDA heeft de taak op zich genomen, in samenwerking met de RDA-helpdesk van de Koninklijke Bibliotheek, om deze wijzigingen door te voeren in het Nederlandse RDA-profiel. Omdat niet iedereen reeds beschikt over een aansluiting op de RDA Toolkit, hebben we de belangrijkste wijzigingen 2014-2017 op een rijtje gezet. Globaal gezien kunnen we ons verheugen in aanpassingen voor verdergaande internationale harmonisatie, en een bestending van het FRBR-model door de IFLA.

Als één van de eerste Europese landen die overgestapt zijn naar RDA heeft ook Nederland een steeds grotere aanwezigheid in de RDA Toolkit. Een Nederlandstalige workflow voor het catalogiseren in het FRBR-tijdperk is opgenomen onder Tools/Workflows/Global workflows om nieuwe catalografen een goede start te geven en daarnaast een vertaalde woordenlijst om belangrijke Engelse termen beter te begrijpen. De RDA Toolkit wordt op dit moment omgebouwd naar een structuur waar de openbare RDA Registry de definities van termen zal vullen, en er wordt op dit moment hard gewerkt door de RDA Commissie om ook de Registry te vertalen in het Nederlands.

Vereenvoudiging impressum

Een langgekoesterde wens van velen was om de vermelding van het impressum te vereenvoudigen. Oorspronkelijk was er een voorwaardelijke afhankelijkheid tussen de uitgever, de distributeur en de vervaardiger. Als de uitgever onbekend was, dan was de vermelding van de distributeur ook verplicht, en als die ook onbekend was kwam de verplichting op de vervaardiger te liggen.

[Amsterdam?] : [uitgever niet vastgesteld]

[Amsterdam?] : [distributeur niet vastgesteld]

[Amsterdam?] : [vervaardiger niet vastgesteld]

Met de update van 2015 is deze verplichting vervallen. De vermelding van de uitgever bij gepubliceerde materialen blijft verplicht en het jaar van productie bij niet-gepubliceerde materialen, maar de vermelding dat deze informatie niet vastgesteld kan worden of een schatting van het jaar volstaat. Dit betekent dat de vermelding van distributeur en vervaardiger altijd optioneel zijn, en in het verlengde hiervan is ook het jaar van copyright nooit meer verplicht. De verwachting is dat deze wijziging geen grote impact in Nederland zal hebben. Bij een meting in het catalogiseersysteem GGC van OCLC bleek dat in 92% van de voorkomende gevallen de regel niet gevolgd werd.

Harmonisatie FRBR-model

De principes waarop RDA is gebaseerd zijn gepubliceerd in IFLA's "Statement of International Cataloguing Principles" (ICP). De vorige versie uit 2009 sloot aan bij twee van de drie publicaties van het FRBR-model. De derde publicatie (FRSAD) handelt over onderwerpsontsluiting, en dit deel kiest een andere aanpak dan

voorzien was in de eerste twee. Dit is ook de reden dat de hoofdstukken over onderwerpsontsluiting nog steeds leeg waren in RDA. Na een periode van internationale inspraak is in december 2016 een nieuwe versie van de ICP opgeleverd door de IFLA, die rekening houdt met de bredere visie van onderwerpsontsluiting van FRSAD. Een bibliografisch record is niet compleet zonder een onderwerpsaanduiding, maar dit kan nu elke vorm van ontsluiting zijn. Binnen het FRBR-model wordt een onderwerp nu aangeduid met een Thema (het concept van het onderwerp, onafhankelijk van taal of gebruiksdoel) en Nomen (het trefwoord of de classificatie die gekozen is om het Thema te representeren). Deze bredere aanpak vereist minder verandering in onze historische records, en biedt toch een aansluiting op een toekomstig semantisch web.

Ook in RDA is deze beslissing doorgevoerd, en de komende jaren zullen steeds meer hoofdstukken gevuld worden naar deze nieuwe inzichten. De diverse rapporten van FRBR werden geharmoniseerd en zullen naar alle waarschijnlijkheid gepubliceerd worden als IFLA Library Reference Model (LRM).

FRBR: Nicci French is een (bibliografische) PERSOON

LRM: Nicci French is een NOMEN gebruikt door 2 PERSOON-entiteiten

Voor wie meer informatie zoekt:

Het nieuwe Statement ICP

http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/icp/icp_2016-en.pdf

Draft van FRBR-LRM

http://www.ifla.org/files/assets/cataloguing/frbr-lrm/frbr-lrm_20160225.pdf

Het nieuwe RDA-NL profiel, bijgewerkt t/m 2017

<http://www.kb.nl/rda>

De RDA-Commissie

<http://www.fobid.nl/ontsluiting-rda-commissie>